

Redescoperiri

Ignoranța și prejudecata au produs, fiecare în parte și amândouă la un loc, ideea că dramaturgia franceză - după Giraudoux, Anouilh, Camus, Sartre, Genet, Cocteau, Montherlant, Vian, Ghelderode, Beckett, Ionesco - nu a mai produs nimic notabil, fiind în declin, sau, cum se zice acum, în cădere liberă. Ne-am obișnuit, aici, în spațiul tuturor ratărilor, să considerăm că literatura dramatică franceză nu prea mai există, așa că, dacă vrem să jucăm autori francezi contemporani, ne rezumăm la, din când în când, Giraudoux, Camus, Genet (ale cărui Cameriste s-au montat, după părerea mea, cu asupra de măsură), Sartre, Beckett și Ionesco. Despre autorii de azi, aproape nici un cuvânt, iar cu textele lor, aproape nici un spectacol. Ce lucru important realizează Programul bilateral Face à Face, inițiat de Teatrul Național din Târgu-Mureș și susținut de SACD Entr' Actes, de mai multe teatre românești și de revista „Scena”? Descoperă dramaturgia franceză de dată recentă pentru publicul din România - și o va descoperi, sper, pe cea românească pentru publicul din Franța -, prin spectacole și antologii de teatru, încurajează dramaturgi, actori, regizori români și francezi să se cunoască reciproc, pune în valoare rădăcini, teme, idei și stiluri comune sau, cel puțin, asemănătoare, resus-

cită spiritul francofon la români și vechea solidaritate a Franței cu România.

Festivalul dramaturgiei franceze, desfășurat la Târgu-Mureș la jumătatea lunii februarie, a revelat, iar pentru cei ce avuseseră mai demult revelația, a demonstrat că dramaturgia franceză de azi este substanțială și puternică, reprezentând o ofertă consistentă și o zonă repertorială solidă. Pentru mine a mai însemnat și altceva: prin autori remarcabili, de valoare literară și teatrală recunoscută, precum Jean-Claude Carrière, Jean-Claude Grumberg sau Victor Haïm, dramaturgia franceză confirmă încă o dată că structura abstractă, parabolică, polisemică și stilul metaforic nu au fost inventate în Est, din motive de totalitarism și cenzură, ci au constituit dintotdeauna și constituie și acum o direcție artistică reală, valabilă și cu deschidere către public.

Așa cum direcția concretă, a adresării fruste, derivând din farsă, vodevil, dramă burgheză, teatru de bulevard, teatru politic, are și ea reprezentanți notabili. Mi-a plăcut să constat că regizori români care, după 1989, priveau cu sfielnică rețineră produsele românești ale „blestematului limbaj esopic” au montat fără nici o rețineră, nici sfielnică, nici disprețuitoare, produsele franțuzești ale aceluiași tip de teatru, care nu avea de ce să fie „esopic”, și au făcut spectacole de succes. Poate că la festivalul de la Târgu-Mureș a mai căzut o prejudecată...

Dumitru Solomon

P.S.: Când totul se sfârșește cu bine, poate că nu mai are rost să insistăm asupra felului în care a început festivalul, cu neplăcute hibe de organizare, așa că, vorba francofonului, passons ...

sd. dramaturgie virtuală

1 + 3

Un loz

Cetățeanul X-ulescu din București află de la televizor, în fața căruia stă împreună cu soția și cu fiica sa, că a câștigat la loterie 7 miliarde de lei (270 de mii de dolari). Bucurie mare, țipete, pupături. Anunță câțiva vecini mai apropiați, care se prefac a împărtași

bucuria câștigătorului. Cu toții fac planuri. Ce ar face fiecare cu o asemenea sumă? Case, mașini, călătorii, afaceri. Gata cu sărăcia. Îi spun că trebuie să-i cinstescă și pe ei, dar nu așa, cu o bere-două, ci să organizeze un chef în toată regula. X-ulescu le promite că se va conforma cererii lor cu cea mai mare plăcere și îi conduce ușor spre ieșire. Imediat, apoi, îl cuprinde panica. Își aduce aminte de toate poveștile cu mari câștigători care au fost ulterior jefuiți. Își împăr-

tășește temerile familiei. Dacă și ei sunt în pericol? Ce să facă? La consiliul de familie vine și soacra. Discută și se sperie reciproc. În cele din urmă X-ulescu se hotărăște să se culce, însă fără să se poată liniști. A doua zi îi sună la ușă un individ necunoscut. Se recomandă: Giovanni. X-ulescu îl primește. Acesta îi spune că a aflat totul și că se oferă să-l apere de posibii hoți. Îi cunoaște pe toți infractorii din cartier și-i poate ține sub control. Totul, contra unei sume de două mii